

ЖИВА МАСА ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ КУРЕЙ-НЕСУЧОК РІЗНИХ КЛАСІВ РОЗПОДІЛУ

***В.П. Бородай, доктор сільськогосподарських наук,
професор, академік АНВО України,
Ю.О. Вакуленко канд. сільськогосподарських наук, докторант****

Проведено порівняльний аналіз впливу класу розподілу птиці та ярусу утримання на живу масу, збереженість поголів'я та яєчну продуктивність курей кросу Хайсекс білий. Встановлено, що вирощування ремонтного молодняку, віком 98–105 днів з використанням поєднання «класу розподілу і ярусу утримання» гарантує підвищення живої маси на 0,9–3,3 %, яєчної продуктивності на 8,47 % і збереженості на 1,4–2,7 %.

Ярус утримання, клас розподілу, кури-несучки, жива маса, яєчна продуктивність, збереженість.

На сьогодні одним із пріоритетних напрямів подальшого розвитку сільського господарства в Україні слід вважати відновлення птахівництва як найбільш рентабельної та прибуткової галузі тваринництва, зробити продукцію птахівництва конкурентоспроможною на внутрішньому і зовнішньому ринках завдяки зниженню її собівартості (передусім, завдяки ресурсо- та енергозбереженню) і підвищенню якості (вона має бути екологічно чистою) [1,6].

Для підвищення продуктивних та відтворних показників дорослих курей яєчного напрямку необхідні нові шляхи удосконалення технологічних прийомів та застосування ефективних енергоощадних технологій вирощування та утримання птиці [2,4].

Встановлено, що одним із таких методів підвищення продуктивності і життєздатності птиці є використання принципів стабілізуючого одбору, відповідно до якого певна перевага у популяції притаманна особинам, що мають параметри росту і розвитку близькі до середніх значень [5].

Такі особини мають найвищу адаптаційну норму порівняно з індивідуумами класів мінус і плюс, що характеризується їх більшою плодючістю, збереженістю, а також підвищенням інтегральної оцінки за вихо-

* ©В.П. Бородай, Ю.О. Вакуленко, 2013

дом продукції на одиницю площі, або голову родинного стада. Винятковим аспектом є вивчення доцільності вирощування молодняку птиці у рівновагових угрупованнях.

Дослідженнями [3,7] встановлено, що вирощування молодняку яєчних курей, каліброваних за масою інкубаційних яєць, з яких його виведено, а також за живою масою у добовому і більш пізньому віці сприяло підвищенню живої маси ремонтного молодняку на 3–5 %, що гарантує значний економічний ефект.

Мета дослідження – було розробити технологічний прийом, який сприятиме підвищенню живої маси та продуктивності птиці.

Матеріали і методика дослідження. Досліди проводились в умовах птахофабриці ПАТ “Лисичанська птахофабрика” Перевальського району Луганської області.

Науково-господарський дослід проводили на курях-несучках яєчного напрямку продуктивності кросу Хайсекс білий. Всього для дослідів відібрали 4080 голів. Під час розміщення птиці у кліткової батареї типу “Big Dutchman International GmbH” була проведена вибірка ремонтного молодняку курей кросу Хайсекс білий у віці 98–105 днів різної живої маси і розподілено на 3 дослідні групи по 400 голів у кожній. Схема експериментальних досліджень наведена у табл.1.

Режим годівлі піддослідної птиці відповідав загальноприйнятому на птахофабриці. Кратність годівлі курей-несучок – двічі на день (вранці і ввечері).

Поїння – з ніпельних поїлок.

Живу масу курей-несучок визначали індивідуальним зважуванням на початку дослідів (курчата однодобового віку), щомісячно та у кінці дослідів.

1. Схема експериментальних досліджень

Групи птиці	Кількість голів	Жива маса	Яруси кліткової батареї
Контрольна	480	Не розсортовані	Верхній, середній, нижній
1 дослідна:			
1-підгрупа	400	ЖМ ⁻	Верхній (4,5)
2-підгрупа	400	ЖМ ⁰	Середній (3)
3-підгрупа	400	ЖМ ⁺	Нижній (1,2)
2 дослідна:			
1-підгрупа	400	ЖМ ⁺	Верхній (4,5)
2-підгрупа	400	ЖМ ⁻	Середній (3)
3-підгрупа	400	ЖМ ⁰	Нижній (1,2)
3-дослідна:			
1-підгрупа	400	ЖМ ⁰	Верхній (4,5)
2-підгрупа	400	ЖМ ⁺	Середній (3)
3-підгрупа	400	ЖМ ⁻	Нижній (1,2)

ЖМ⁻ – жива маса нижче середньої; ЖМ⁰ – середня жива маса;

ЖМ⁺ – вище середньої маси.

Несучість курей-несучок оцінювали зважаючи на середню несучку, за показником інтенсивності несучості кожного місяця яйцекладки та весь період дослідів. Обліковували несучість щоденно за кількістю знесених яєць кожною групою курей-несучок.

Результати дослідження. З табл. 2, видно, що у контрольній групі (нижній ярус) у віці 22 тижня жива маса курей-несучок становила 1367,2 г, а у 1-й дослідній групі 3-ї підгрупи (яка розміщена на нижньому ярусі з живою масою вище за середню) була вищою на 83,6 г, або 6,1 %, ніж у контролі. Щодо 1-ї дослідної групи 1 і 2 підгруп, 2-ї дослідної групи 1, 2, 3-ї підгруп, та 3-ї дослідної групи 1, 2, 3-ї підгруп, то вони поступалися перед контрольними аналогами на 1,2–121,2 г, або 0,08 –8,86 %.

Однак вже у віці 28 тижнів спостерігається збільшення живої маси курей-несучок 1-ї дослідної групи 1, 2 і 3-ї підгруп, яка переважала контроль на 0,9 %, 1,40 % та 4,5 % відповідно.

2. Залежність живої маси курей-несучок від технологічного чинника, $M \pm m$

Групи птиці	Ярус кліткової батареї	Жива маса 1 голови у віці 22 тижні, г	Жива маса 1 голови у віці 28 тижнів, г	Жива маса 1 голови у віці 35 тижнів, г	Жива маса 1 голови у віці 40 тижнів, г
Контрольна	Верхній	1408,4±7,27	1501,0±5,22	1603,7±5,12	1650,4±5,31
	Середній	1457,0±7,51	1563,0±6,03	1622,8±6,22	1683±6,18
	Нижній	1367,2±6,19	1442,9±6,70	1582,2±8,31	1604,1±7,11
1 дослідна: 1-підгрупа	Верхній (4,5)	1407,2±6,77	1514±6,11	1650,0±6,41***	1705,0±6,32
2-підгрупа	Середній (3)	1425,6±5,32**	1585±5,47***	1670,0±6,08***	1698,0±5,75
3-підгрупа	Нижній (1,2)	1450,8±6,48***	1508,0±5,93***	1593,0±5,88***	1636±5,72
2 дослідна: 1-підгрупа	Верхній (4,5)	1398±5,92	1472±5,52**	1568±6,15***	1641±6,86
2-підгрупа	Середній (3)	1363±6,21	1464±5,83	1522±5,03	1597±4,77
3-підгрупа	Нижній (1,2)	1360±5,87	1428±6,21	1501±4,88	1567±5,04
3-дослідна: 1-підгрупа	Верхній (4,5)	1401±5,32	1487±6,33	1521±5,81***	1596±6,38
2-підгрупа	Середній (3)	1432±5,18**	1468±6,01***	1503±5,94***	1577±5,24
3-підгрупа	Нижній (1,2)	1246±6,02***	1284±5,73***	1362±6,92***	1418±4,28

*P<0,05; **P<0,01; ***P<0,001

Розподіл птиці при розміщенні у кліткових батареях за живою масою та ярусом кліткової батареї хоча і незначною мірою, але вже таки

позитивно відбився на показниках живої маси курей-несучок у кінці досліду. Так, у віці 40 тижнів жива маса курей-несучок 1-ї дослідної групи 1, 2 і 3-ї підгруп становила відповідно 1705 г, 1698 г і 1636 г, що на 55 г, 15 г і 32 г, або 3,3 % ($P<0,001$), 0,9 % і 2,0 % ($P<0,01$) більше.

Кури-несучки 2-ї дослідної 1, 2 і 3-ї підгруп та 3-ї дослідної групи 1, 2 і 3-ї підгруп за живою масою поступалися за контролем на 9 г, 86 г і 37,1 г, або 0,5 %, 5,1 % і 2,3 % та 54,4 г, 106 г і 186 г, або 3,3 %, 6,3 % і 11,6 %.

Варто зазначити, що у птиці 1-ї дослідної групи 1-ї підгрупи, яка розміщена на верхньому ярусі кліткової батареї з живою масою нижче середньої, за період вирощування від 14 тижнів до 22 тижнів спостерігається поступове збільшення живої маси і у віці 28 тижнів дещо випереджає не тільки контрольну птицю, а й піддослідну птицю 2-ї дослідної групи 1-ї підгрупи, яка розміщена на верхньому ярусі з живою масою вище середньої, та 3-ї дослідної групи 1-ї підгрупи, яка розміщена на верхньому ярусі кліткової батареї з середньою живою масою відповідно на – 2,77 % і 1,78 %. Причому, у кінці досліду (у віці 40 тижнів) жива маса курей-несучок 1-ї дослідної групи 1-ї підгрупи перевищувала контрольну групу – на 3,3 %, 2-у дослідну групу 1-ї підгрупи – на 3,75 % та 3-у дослідну групу 1-ї підгрупи – на 6,39 %.

Найголовнішим показником продуктивності для промислового птахівництва є несучість курей. Одержані показники табл. 3, свідчать про те, що за 6 місяців яйцекладки у курей-несучок 1-ї дослідної групи 1, 2 і 3-ї підгруп і 2-ї дослідної групи 1 і 3-ї підгруп спостерігалось зростання валового збору яєць порівняно з контролем відповідно на 6496 шт., або 12,0 %, 2708 шт., або 8,1 %, 4652 шт., або 8,7 %; 2092 шт., або 3,9 % і 944 шт., або 1,8 % більше.

3. Показники яєчної продуктивності піддослідної птиці

Групи птиці	Ярус кліткової батареї	Вік знесення першого яйця, діб	Валовий збір яєць на групу, шт.	Несучість на середню несучку, шт.	Збереженість поголів'я, %
Контроль-на	Верхній (4,5)	120	54116	141,2	95
	Середній (3)	123	55800	140,5	97
	Нижній (1,2)	125	53640	136,1	96
1 дослідна:					
1-підгрупа	Верхній (4,5)	117	60612	151,5	99
2-підгрупа	Середній (3)	119	58508	146,6	99
3-підгрупа	Нижній (1,2)	121	58292	147,2	98
2 дослідна:					
1-підгрупа	Верхній (4,5)	119	56208	141,9	98
2-підгрупа	Середній (3)	120	54760	138,3	97
3-підгрупа	Нижній (1,2)	121	54584	137,8	97
3 дослідна:					
1-підгрупа	Верхній (4,5)	122	54120	137,7	97
2-підгрупа	Середній (3)	120	54900	139,3	97
3-підгрупа	Нижній (1,2)	125	50720	132,4	93

Якщо порівняти кількість знесених яєць піддослідною птицею загалом по групі, зважаючи на яруси кліткових батарей, то від курей-несучок 1-ї дослідної групи отримано більше на 13856 шт. яєць або 8,5 %; від 2-ї дослідної групи – на 1996 шт. яєць або 2,2 % більше порівняно з контролем. Формування 3-ї дослідної групи ремонтного молодняку за розміщення його із середньою живою масою на верхньому ярусі кліткової батареї (1-а підгрупа), на середньому ярусі з живою масою вище середньої, 2-а підгрупа) та на нижньому ярусі з живою масою нижче середньої сприяло зменшенню валового збору яєць на 3736 шт. порівняно з контрольними аналогами.

Варто зауважити, що при вивченні продуктивності птиці визначали також несучість на середню несучку. Яка у контрольній групі становила відповідно 141,2 шт.; 140,5 шт. та 136,1 шт., а у 1-й дослідній групі 1, 2 і 3-ї підгруп і 2-ї дослідної групи 1 і 3-ї підгруп відповідно на 10,3 шт.; 6,1 шт. і 11,1 шт.; 0,7 шт. і 1,7 шт., або 7,3 %, 4,3 % і 8,2 %; 0,5 % і 1,2 % більше. Від курей 2-ї дослідної групи 2-ї підгрупи і 3-ї дослідної групи 1, 2 і 3-ї підгруп отримано на середню несучку по 138,3 шт.; 137,7 шт.; 139,3 шт. та 132,4 шт. яєць, що на 1,6 %; 2,5 %; 5,8 % і 2,8 % менше, ніж у контролі.

Висновки

1. Встановлено, що за розміщення ремонтного молодняку у клітковій батареї з живою масою нижче середньої – на верхньому ярусі кліткової батареї, з середньою – на середньому ярусі, а з живою масою вище середньої – на нижньому ярусі зумовило дещо підвищення живої маси після 6 місяців утримання на – 0,9–3,3 %.

2. Формування промислових груп птиці з урахуванням живої маси та ярусу кліткової батареї зумовлювало збільшення збереженості птиці на 1,4–2,7 %.

3. Технологічний прийом розміщення птиці у кліткових батареях 1-ї дослідної групи (1-а, 2-а та 3-я підгрупи) сприяв збільшенню отримання, як загальної кількості яєць на 13856 шт., або 8,47 %, так і на середню несучку на 6,6 %.

Список літератури

1. Агапова Є. М. Проблеми забезпечення якості продукції птахівництва / Є. М. Агапова // Сучасне птахівництво. – 2010. – № 6(91). – С. 8–10.
2. Бородай В. П. Адаптаційна здатність птахів різних типів інтенсивності росту / В. П. Бородай, Н. П. Пономаренко // Птахівництво: Міжвід. тематич. наук. зб. (Матеріали IV Української конференції по птахівництву з міжнародною участю) / ІП УААН. – Харків, 2003. – Вип. 53. – С. 32–34.
3. Боліла С. Ю. Удосконалення методів оцінки яєчної та м'ясної продуктивності птиці спеціалізованих кросів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. сільськогосподарських наук: спец. 06.00.15 «Розведення сільськогосподарських тварин» / С. Ю. Боліла. – Херсон, 1996. – 26 с.
4. Вертійчук А. І. Шляхи подальшого розвитку птахівництва в Україні / А. І. Вертійчук // Ефективне птахівництво. – 2008. – № 11 (47). – С. 3–5.
5. Прокопенко Н. П. Підвищення продуктивності яєчних кросів шляхом удосконалення прийомів вирощування ремонтного молодняку: дис. на здобуття на-

ук. ступ. канд.. сільськогосподарських наук: 06.02.01 / Прокопенко Наталія Павлівна. – Херсон, 1999. – С. 48–50.

6. Терещенко О. В. Стан і перспективи розвитку птахівництва / О. В. Терещенко // Сучасне птахівництво. – 2011. – № 7–8 (104–105). – С. 4–7.

7. Хомічук О. О. Динаміка росту курей різних кросів вирощених у рівно вагових угрупованнях / О. О. Хомічук // Таврійський науковий вісник: наук. журнал. – Херсон: Айтлант, 2009. – Вип. 64, Ч. 3. – С. 150–155.

Проведен сравнительный анализ влияния класса распределения птицы и яруса содержания на живую массу, сохранность поголовья и яичную продуктивность кур кросса Хайсекс белый. Установлено, что выращивание ремонтного молодняка, в 98–105-дневном возрасте с использованием соединения «класс распределения и ярус содержания» обеспечивает повышение живой массы на 0,9–3,3 %, яичной продуктивности на 8,47 % и сохранности – на 1,4–2,7 %.

Ярус содержания, класс распределения, куры-несушки, живая масса, яичная продуктивность, сохранность.

A comparative analysis of the impact of class distribution of birds and tiers of content on a live weight, preservation of poultry and egg productivity of chickens cross Hisex white. It is established that the cultivation of young animals, at the age of 98 to 105 days of age using the connection class distribution and tier content» provides increase of live weight of 0,9–3,3%, and egg production at 8,47 percent and security - by 1,4 % and 2,7 %.

Tier of content, class distribution, laying hens, live weight, egg productivity, safety.